

Nr 43.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1937 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om lagstiftning i visst avseende rörande saluhållande av gödsel- och fodermedel.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 101, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *K. A. Westman m. fl.* hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om utredning angående lagstiftning dels till vinnande av att saluförda gödsel- och fodermedel åtföljas av deklaration om varans beskaffenhet och dels till förhindrande av att deklarationerna innehålla vilseledande uppgifter.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Spörsmålet om statliga åtgärder för kontroll av handeln med foder- och gödselmedel har tidigare vid flera tillfällen varit föremål för riksdagens behandling. Utskottet får härutinnan hänvisa till den redogörelse, som lämnats i andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 4/1931.

Vid 1931 års riksdag väcktes två likalydande motioner, I: 63 av herr *Johan Johansson i Friggeråker m. fl.* och II: 91 av herr *Heiding m. fl.*, i vilka hemställdes, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag angående kontroll å handeln med fodermedel och konstgödsel. Motionerna hänvisades till tillfälliga utskott, vilka införskaffade yttranden över desamma från kommerskollegium, lantbruksstyrelsen, medicinalstyrelsen, Sveriges allmänna lantbrukssällskap, svenska lantmännens riksförbund och Sveriges kemiska industrikontor. Dessa yttranden finnas fogade såsom bilagor till första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 7/1931 och till andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 4/1931.

Förstnämnda tillfälliga utskott yttrade i sitt utlåtande i ämnet bl. a. följande:

Utredning om kontroll å handeln med konstgödselmedel finner sig utskottet icke böra tillstyrka. Vad beträffar denna handel, synas numera tillfredsställande förhållanden råda, i det att nära nog alltid säkra uppgifter lämnas om varornas halt av värdebestämmande beståndsdelar och tillfredsställande garantier för leverans i enlighet med uppgifterna givas. I olikhet mot handeln med fodermedel behärskas dessutom handeln med konstgödselmedel av ett stort svenskt företag, vars noggranna metoder i fråga om analyser av de försålda varorna och garantier för varans överensstämmelse med analyserna äro normgivande även för annan handel av konstgödselmedel i Sverige.

Andra kammarens andra tillfälliga utskott fann sig icke kunna tillstyrka utredning om handeln med konstgödselmedel. Beträffande denna handel rådde enligt utskottets mening rätt tillfredsställande förhållanden, i det att nära nog alltid av fabrikerne själva vid försäljning säkra uppgifter lämnades om varornas halt av värdebestämmande beståndsdelar och tillfredsställande garantier för leverans i enlighet med uppgifterna gåves.

Mot utskottens uttalanden i fråga om handel med konstgödselmedel gjorde riksdagen icke någon erinran.

Vad angår handel med fodermedel hemställde riksdagen, i överensstämmelse med båda utskottens förslag härutinnan, i skrivelse (nr 192) till Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, på vilket sätt kontroll å handel med fodermedel lämpligen borde ordnas, samt vidtaga de åtgärder, vartill utredningen kunde giva anledning.

Den 31 juli 1931 uppdrog Kungl. Maj:t åt kommerskollegium och lantbruksstyrelsen att gemensamt verkställa den av riksdagen sålunda begärda utredningen samt att därmed och med förslag i ämnet inkomma till Kungl. Maj:t.

Med skrivelse den 26 juli 1935 avgåvo sagda ämbetsverk förslag till lag angående handel med vissa fodermedel.

Sedan ett flertal myndigheter, föreningar m. fl. avgivit infortrade uttalanden över förslaget, återremitterades ärendet till ämbetsverken den 6 februari 1936.

Frågan om kontroll å handeln med fodermedel har vid *innevarande års riksdag* i annat sammanhang varit föremål för uppmärksamhet, i det att herr *Thorell* med andra kammarens tillstånd till chefen för jordbruksdepartementet framställt spörsmålen, hur långt nyssnämnda utredning fullföljts samt om departementschefen hade för avsikt att så påskynda utredningen, att förslag kunde avgivas till årets riksdag.

I sitt svar å interpellationen den 10 februari 1937 har *departementschefen*, *statsrådet Pehrsson-Bramstorp*, upplyst, att enligt vad han inhämtat kommerskollegium och lantbruksstyrelsen inom den närmaste tiden torde komma att avgiva nytt förslag i ämnet. Även om så skedde, syntes emellertid ärendets beredning komma att kräva rätt lång tid, varför det ej för det dåvarande vore möjligt bedöma, huruvida proposition kunde hinna föreläggas årets riksdag.

Utskottet vill vidare i förevarande sammanhang erinra, att chefen för jordbruksdepartementet med stöd av Kungl. Maj:ts den 15 juni 1934 givna bemyndigande tillkallat fyra personer för verkställande av utredning rörande frågan om omorganisation av den med statsmedel understödda kemiska analys- och kontrollverksamheten. Utredningsmännen hava den 18 september 1936 avgivit betänkande med förslag i ämnet (*Statens off. utredn.* 1936: 40). Ärendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Utskottet. Av den i det föregående lämnade redogörelsen framgår, att frågan om kontroll å handeln med fodermedel för närvarande är föremål för utredning. Med hänsyn härtill finner utskottet ej skäl föreslå riksdagen att nu göra en förnyad framställning till Kungl. Maj:t i denna fråga.

I motionen har framhållits, att kravet på betryggande åtgärder till skydd mot saluhållande av ej blott fodermedel utan även gödselmedel av mindervärdig beskaffenhet gjort sig allt starkare gällande. Motionärerna hava till stöd för detta uttalande åberopat bl. a. resultaten av de under sistförflutna verksamhetsår vid en viss kemisk station gjorda undersökningarna. Dessa hava ansetts giva vid handen, att särskilt underhaltiga kalialter förekommit i marknaden.

Även enligt utskottets mening tala åtskilliga skäl för att en utredning kommer till stånd jämväl beträffande frågan om behovet av åtgärder till skydd mot saluhållande av mindervärdiga gödselmedel. Denna utredning torde böra göras förutsättningslös.

Utskottet får därför hemställa,

A. att riksdagen, i anledning av förevarande motion, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning rörande lämpligheten av åtgärder till skydd mot saluhållande av mindervärdiga gödselmedel samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan giva anledning; samt

B. att förevarande motion, i den mån den icke blivit besvarad genom vad utskottet under A. hemställt, icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 maj 1937.

På andra lagutskottets vägnar:

SIGFRID HANSSON.

Vid ärendets behandling hava närvarit:
 från första kammaren: herrar *Sigfrid Hansson, Tamm, P. Sandström, Heiding, Hagman**, *Sam Larsson, Norman** och *Västberg**;
 från andra kammaren: herrar *Hage, Olovson, Skoglund, Molander**, *Sandström* i Sollefteå, *Hermansson, Nyblom** och *Barnekow*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.